

PROGRAM

WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Zespołu Szkół Specjalnych

w Ozorkowie

2023/2024

PODSTAWA PRAWNA:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz. 526);
- Kodeks postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r. Art. 304, Art. 115§13, Art. 231§1;
- Kodeks postępowania cywilnego, Art. 572 (Dział II, rozdział 2);
- Jednolity tekst ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Karta Nauczyciela (data ogłoszenia: 15.11.2019)
- Jednolity tekst ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019r. poz. 1481) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie oświaty (Dz. U. poz. 1327, data ogłoszenia: 31.07 2020)
- Jednolity tekst ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo oświatowe (Dz. U. poz.910, data ogłoszenia: 22.05.2020)
- Ustawie z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473; z późn. zm.), (Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych);
- Ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz.875);
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957);
- Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity - Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm., Art. 4§1);
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity - Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz. 1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274);

- Ustawa z 23 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108);
- Ustawa z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późn. zm. - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.);
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną⁴ w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1646);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół;
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach;
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024;

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych;
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Statuty poszczególnych szkół w Zespole Szkół Specjalnych w Ozorkowie.
- Raport z diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących - wrzesień 2023r.

WSTĘP:

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Specjalnych w Ozorkowie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i zasadami wewnątrzszkolnego oceniania.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Ideą przewodnią programu wychowawczo - profilaktycznego jest wdrożenie uczniów do szeroko pojętej samodzielności w życiu społecznym. Uświadamia on równocześnie, że są oni częścią większej zbiorowości: oprócz „małej Ojczyzny” – miasta, w którym żyją, także kraju ojczystego oraz Wspólnoty Europejskiej.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Praca dydaktyczna, wychowawcza i opiekuńcza to elementy, których nie można od siebie oddzielić. Dlatego program zakłada, że wychowanie młodego człowieka będzie miało miejsce w każdym momencie jego edukacji. Bez względu na to, czy uczymy przedmiotów humanistycznych, matematyczno - przyrodniczych, artystycznych, sportowych, czy pracujemy z dziećmi i młodzieżą podczas zajęć pozalekcyjnych, czy organizujemy uroczystości szkolne, zawsze jednocześnie uczymy, wychowujemy i opiekujemy się powierzonymi nam uczniami

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych

zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli (treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Program daje możliwość dostosowania treści do możliwości psychofizycznych uczniów. Nauczyciel po diagnozie potrzeb uczniów własnej klasy na dany rok szkolny dostosowuje treści programu i uwzględnia je w klasowym programie wychowawczo - profilaktycznym. Program wychowawczo - profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, musi ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły i zachodzącymi zjawiskami społecznymi.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu przez – uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły;
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie;
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski);
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły);
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Charakterystyka środowiska:

Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie to placówka, w której skład wchodzi Szkoła Podstawowa Specjalna nr 1 dla uczniów z lekką, umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy oraz zespoły rewalidacyjno- wychowawcze.

Do szkoły uczęszczają dzieci i młodzież z terenu miasta Ozorkowa, Gminy Ozorków oraz innych pobliskich gmin. W roku szkolnym 2023/2024 placówka liczy 17 oddziałów dla uczniów w tym: 7 klas szkoły podstawowej dla dzieci z lekką niepełnosprawnością intelektualną; 6 oddziałów edukacyjno - terapeutycznych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym; 2 zespoły rewalidacyjno - wychowawcze dla osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną oraz 2 klasy przysposabiające do pracy. Kadra pedagogiczna to wykwalifikowani nauczyciele, którzy na bieżąco podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe i przeprowadzają ewaluację swoich zadań wychowawczych i edukacyjnych. Kolejną mocną stroną jest fakt, iż klasy są mało liczne przez co uczniowie nie są anonimowi, co też wpływa na bezpieczeństwo naszych uczniów na terenie szkoły oraz niesie ze sobą nie tylko większe możliwości edukacyjne, ale również wychowawcze czy profilaktyczne. Nasza placówka zatrudnia wielu specjalistów niezbędnych do wspierania rozwoju i edukacji dzieci z różnorodnymi niepełnosprawnościami. Zapewnia to możliwość realizowania wytycznych zawartych w programie wychowawczo-profilaktycznym. Dzięki temu wsparcie zapewnione jest nie tylko uczniom naszej szkoły, ale i ich rodzicom.

Priorytet w wychowaniu młodego człowieka mają jednak rodzice, rola szkoły jest drugoplanowa. Wychowanie będzie skuteczne pod warunkiem, że opiera się na współdziałaniu nauczycieli i specjalistów z rodzicami. Dlatego bardzo ważnym elementem jest uczestniczenie opiekunów uczniów w życiu szkoły i ich współpraca z pracownikami pedagogicznymi i niepedagogicznymi placówki.

Placówka prowadzi szeroko rozumianą działalność wychowawczą – profilaktyczną, skierowaną na wszechstronny rozwój uczniów mimo ich niepełnosprawności. Szkoła zapewnia dzieciom udział w wielu wydarzeniach kulturalnych, informacyjnych, zaprasza wielu

ciekawych gości oraz organizuje wycieczki na terenie Polski. Uczniowie chętnie biorą aktywny udział w szkolnych uroczystościach.

Pragniemy tworzyć szkołę, która jest bezpieczną i przyjazną dla ucznia; kierującą się przyjętymi wartościami; wspierającą, otwartą na współpracę i potrzeby społeczności lokalnej; z szeroką ofertą terapii skierowanych do ucznia z wieloraką niepełnosprawnością; kształcącą kompetencje zawodowe pozwalające odnaleźć się na rynku pracy; eksplorującą i innowacyjną; otwartą na zmiany.

W procesie psychospołecznego rozwoju dziecka ważną rolę odgrywa zaspokojenie jego potrzeb. Spełniają one funkcje regulatorów działania, są źródłem podejmowania przez dziecko różnych form aktywności. Niezaspokojone potrzeby oraz związane z tym stany frustracji powodują powstawanie różnych zaburzeń w zachowaniu, trudności wychowawczych, nieprzystosowania społecznego. Dzieci z niepełnosprawnością intelektualną są szczególnie narażone na depryzację potrzeb, na przyjmowanie agresji, jak i jej przejawianie. Warunki rozwoju i wychowania, losy życiowe nasycone są szeregiem szczególnie niekorzystnych zjawisk i sytuacji, które przede wszystkim frustrują wiele potrzeb psychicznych tych osób. U dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, jak zauważa wielu autorów (Z. Bartkiewicz, J. Konopnicki, L. Mościcka, Jankowska,

K. Kirejczyk) istnieją pewne cechy ułatwiające podejmowanie sytuacji ryzykownych, które często mogą prowadzić do nieprzystosowania społecznego. Są to między innymi: obniżona zdolność do myślenia abstrakcyjnego, znacznie obniżony krytycyzm, zmniejszona kontrola nad popędami i afektami, obniżona koncentracja uwagi, brak wytrwałości, wzmożona impulsywność, nieadekwatność oceny sytuacji wynikająca z subiektywizmu, nieadekwatność emocjonalnego reagowania na bodźce sytuacyjne, wysoka sugestywność poddająca się wpływom otoczenia (także złym).

Wartości uznawane za najważniejsze przez społeczność Zespołu Szkół Specjalnych:

- samodzielność, bezpieczeństwo, uczciwość;
- odpowiedzialność, współpraca, zaufanie, tolerancja;
- poczucie własnej wartości;
- ciekawość poznawcza;

- gotowość do uczestnictwa w kulturze;
- poszanowanie tradycji własnego narodu oraz innych kultur i narodów.

Model absolwenta szkoły

Uczeń kończący naszą szkołę funkcjonuje samodzielnie w swoim środowisku, w domu i w szkole, na miarę swoich możliwości psychofizycznych. Jest pogodny, ma pozytywny, choć niebezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność komunikowania w zakresie odpowiednim do swoich możliwości, umiejętność współpracy oraz kontrolowania własnych emocji.

Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem ciekawym świata, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne doświadczenia;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego;
- człowiekiem znającym normy dobrego zachowania i według nich postępuje;

- tolerancyjny wobec innych poglądów, orientacji religijnych czy politycznych;
- człowiekiem szanującym swój kraj i jego tradycje;
- człowiekiem znającym swoje słabe strony i potrafi nad nimi pracować;
- człowiekiem włączającym się w działania na rzecz innych ludzi, zwierząt i otaczającego środowiska;
- człowiekiem prowadzącym zdrowy styl życia wolny od nałogów;
- człowiekiem potrafiącym aktywnie spędzać wolny czas;
- człowiekiem potrafiącym żyć we współczesnym świecie.

Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, obejmująca równolegle trzy nurty działania:

- wspomaganie dziecka i młodego człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

Czynniki ryzyka – cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych i zaburzeń:

- zaburzona struktura rodziny;
- wysoki poziom lęku i niepokoju;
- słaba odporność na frustrację;
- niepowodzenia szkolne;
- słabe więzi nauczycieli z uczniami;
- anonimowość uczniów;

- łatwy dostęp do środków odurzających.

Z tego względu ważne jest, by dostrzegać w życiu dziecka występowanie czynników sprzyjających zachowaniom problemowym oraz reagować i tym samym zapobiegać dalszemu kumulowaniu się ryzyka.

Czynniki chroniące – cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Najważniejsze czynniki chroniące (za J. Szymańską 2015):

- silna więź z rodzicami;
- jasne zasady zachowania;
- zainteresowanie nauką szkolną;
- wsparcie rówieśników przestrzegających wartości i zasad zachowania;
- przynależność do pozytywnej grupy;
- konstruktywna aktywność mediów.

Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących

We wrześniu 2023 r. w klasach IV-VIII Szkoły Podstawowej oraz w klasach Szkoły Przysposabiającej do Pracy została przeprowadzona diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących. Badaniem ankietowym zostali objęci uczniowie, rodzice oraz wychowawcy.

Z udzielonych odpowiedzi można wywnioskować, że uczniowie mają pozytywny stosunek do szkoły. Ogromna większość czuje się w niej bezpiecznie. W klasach panuje raczej pozytywna atmosfera wzajemnej akceptacji. Uczniowie mają dobry kontakt z pracownikami szkoły i obdarzają ich zaufaniem. Do stwierdzenia „Są w szkole osoby dorosłe, do których mogę zgłosić się po pomoc, powiedzieć o swoich problemach”, 100% uczniów z klas IV-VI oraz 80% uczniów z klas VII-VIII i PDP, odniosło się twierdząco. Przemoc i agresja w szkole występują z umiarkowaną częstotliwością. Uczniowie deklarują, że zwykle reagują w sytuacjach, gdy ktoś obok pada ofiarą agresywnego zachowania. Twierdzą, że zgłaszają sytuację nauczycielom lub wstawiają się za tą osobą.

Najczęstszym wskazywanym sposobem spędzania wolnego w obydwu badanych grupach, była gra na komputerze/telefonie/konsoli. Aktywność fizyczna jest bardziej popularna w młodszych klasach. Wśród starszych uczniów 60% potwierdziło, że w wolnym czasie uprawia sport.

Połowa badanych uczniów starszych klas (50%) przyznaje, że zdarzyło im się spróbować alkoholu. Również 50% ankietowanych deklaruje negatywny stosunek do zażywania substancji psychoaktywnych przez rówieśników. Przyzwolenie na stosowanie tego typu używek daje 20% uczniów. Z osób pijących alkohol 40% przyznaje, że ma to miejsce raz na kilka miesięcy. Większa częstotliwość nie została wskazana przez nikogo w ankiecie. W przypadku zażywania narkotyków lub dopalaczy przez osoby w podobnym wieku, 50% uczestników badania deklaruje zdecydowany sprzeciw a 20% akceptuje takie zachowania. Nikt z ankietowanych nie przyznaje się do stosowania narkotyków lub dopalaczy. Jedynie trzech uczniów potrafiło wskazać negatywne skutki zażywania substancji psychoaktywnych.

Sytuacja rodzinna w domach uczestników badania wygląda na dobrą. Deklarują oni w większości silną więź zarówno z matką jak i z ojcem, twierdzą, że mogą liczyć na ich wsparcie. Uczniowie w domu czują się bezpiecznie.

W klasach IV-VIII Szkoły Podstawowej Specjalnej, klasach B i C Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy oraz w Oddziałach Edukacyjno-Terapeutycznych D i B wychowawcy zidentyfikowali indywidualne czynniki ryzyka w postaci:

- niskiej samooceny
- deficytów rozwojowych (nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna)
- podatność na wpływy
- niski poziom oczekiwania sukcesu

- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wczesnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjna, buntownicze, agresywne)
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia)
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

Rodzinne czynniki ryzyka:

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenie papierosów i używanie alkoholu przez matkę w czasie ciąży)
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny, niekonsekwencja wychowawcza)
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,

- Cyberprzemoc.

Czynniki środowiskowe:

- dostępność substancji psychoaktywnych,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,

Wśród czynników chroniących wychowawcy zidentyfikowali następujące indywidualne czynniki chroniące:

- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami (dobre relacje),
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do szkoły, do klasy,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli,

- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (dostęp do klubów młodzieżowych, klubów sportowych, wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (wychowawców itp.).

Badania ankietowe dla rodziców objęło 27 rodzin. Niepokojące okazały się dane dotyczące sposobów spędzania wolnego czasu jakie wskazali rodzice. Według nich 77% uczniów codziennie gra na komputerze lub telefonie. Taki sam odsetek rodziców wskazuje, że ich dziecko uprawia sport przynajmniej raz na kilka dni. Książki dla przyjemności czyta 51% badanych uczniów. Ponad połowa rodziców (60%) wskazała, że ich dziecko nie spotyka się z rówieśnikami w celach towarzyskich.

Profilaktyka uzależnień jest realizowana zarówno przez szkołę jak i rodziców. Większość z nich nie ma jednak świadomości czy treści dotyczące szkodliwości przyjmowania substancji psychoaktywnych są przekazywane dzieciom na terenie placówki. Ponad połowa ankietowanych rodziców zaznaczyła, że ich dziecko nie wie czym są narkotyki czy dopalacze.

Pozytywna atmosfera szkoły, dająca uczniom poczucie bezpieczeństwa jest zauważana również przez rodziców. Mogą oni liczyć na wsparcie zarówno nauczycieli jak specjalistów. Dzieci chętnie uczęszczają do szkoły, relacje między rówieśnikami są raczej pozytywne.

Zalecenia do uwzględniania w programie wychowawczo-profilaktycznym:

Z badania wynika, że uczniowie niechętnie spędzają wolny czas w sposób wpływający pozytywnie na ich zdrowie. Warto

konsekwentnie zwracać ich uwagę na korzyści, jakie daje uprawianie sportu i aktywność w czasie poza szkołą. Niezmiennie bardzo ważna pozostaje profilaktyka uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz dopalaczy. Uczniowie naszej szkoły są szczególnie podatni na negatywne wpływy rówieśnicze, dlatego trzeba nieustannie podnosić świadomość w temacie negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na ich funkcjonowanie. Ważnym obszarem do pracy w roku szkolnym 2023/2024 jest dbanie o występujące czynniki chroniące. Pomocne może okazać się wsparcie psychologiczno-pedagogiczne oraz stały kontakt wychowawców z rodzicami i opiekunami. Pozytywny wpływ na socjalizację uczniów mają wszelkiego rodzaju wydarzenia organizowane przez kadrę. Dotychczasowa troska o pozytywny klimat szkoły przynosi zamierzone efekty. Pozostaje jedynie nadal dbać, aby uczniowie czuli się w szkole bezpiecznie i obdarzali jej pracowników zaufaniem.

Warto skierować działania profilaktyki uzależnień do rodziców przez np. spotkania z funkcjonariuszami policji. Informacje dotyczące rodzajów środków psychoaktywnych i ich szkodliwości powinny być dostosowane przekazywane uczniom zarówno z niepełnosprawnością intelektualną lekką jak i znaczną oraz umiarkowaną.

Zadania Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Założenia ogólne.

Działalność wychowawczo - profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych.

Cele wychowania i profilaktyki

Cel główny:

Wyrównywanie szans wszystkich uczniów poprzez dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wychowanka w wymiarze intelektualnym, fizycznym, psychicznym, zdrowotnym i społecznym.

Cele priorytetowe:

- Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.
- Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
- Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych.

- Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno - pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID -19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne poprzez:

Wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności – rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym uczeniu się dorosłych.

- Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.
- Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
- Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
- Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej

Program wychowawczo - profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- kierunków realizacji polityki oświatowej państwa;
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora;
- ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2020/2021;

- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów wychowawczych itp.);
- aktualnego wyniku diagnozy zachowań problemowych i potrzeb uczniów, nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego;
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

W wyniku analiz wyłoniono następujące obszary do realizacji w roku szkolnym 2023/2024:

- Wspomaganie wychowawczej roli rodziny – utrzymywanie stałych kontaktów z opiekunami uczniów, wspieranie ich i pomaganie w rozwiązywaniu trudności natury wychowawczej, emocjonalnej i edukacyjnej dziecka.
- Nadzór nad wywiązywaniem się opiekunów z ustaleń zawartych z wychowawcą dziecka, nauczycielami czy specjalistami – unikanie kontaktu ze szkołą, deprywacja potrzeb dziecka w środowisku rodzinnym.
- Bieżące informowanie rodziców o sytuacji wychowawczej dziecka, dające możliwość odpowiednio szybkiej reakcji opiekuna.
- Przekazywanie rodzicom informacji odnośnie szkodliwości napojów energetycznych, korzystania z multimediiów i substancji psychoaktywnych.
- Edukowanie opiekunów uczniów w jaki sposób wdrożyć zdrowy styl życia, odżywiania i odpowiedniego zabezpieczenia medycznego.
- Nacisk na kształtowanie właściwych postaw społecznych i zaangażowania społecznego.
- Edukacja uczniów dotycząca ich praw i obowiązków, w szczególności odpowiedzialności karnej nieletnich.
- Zwracanie większej uwagi na właściwe zachowanie chwaląc i nagradzając pozytywne jego przejawy.

- Dyskusje i pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat szacunku i życzliwości wobec siebie.
- Podkreślanie wagi zasad i norm społecznych.
- Nacisk na eliminowanie zachowań agresji słownej i fizycznej u dzieci.
- Codzienne motywowanie uczniów do zwiększania własnej kultury osobistej. Przekazywanie wiedzy w formie teoretycznej i praktycznej dotyczących zachowań sprzyjających zdrowiu.
- Nacisk na profilaktykę prozdrowotną odnośnie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.
- Dostarczanie uczniom wiedzy o szkodliwości używek: papierosy, alkohol, napoje energetyczne, substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze).
- Prowadzenie działań z zakresu informacji o cyberprzemocy, zagrożeń płynących z Internetu (uzależnienie, udostępnianie danych, kradzież danych, spotkania z nieznajomymi).
- Poznawanie tradycji i kultury polskiej. Celebrowanie ceremonii wpisanych do kalendarza uroczystości szkolnych. Udział uczniów w wycieczkach szkolnych mających przybliżyć im poznanie historii, kultury czy sztuki polskiej poprzez bezpośredni kontakt ze źródłami wiedzy.
- Nacisk na pracę wielokulturową, współdziałanie, wzajemny szacunek oraz obronę godności uczniów innych narodowości.
- Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych.

Dyrektor szkoły:

- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły;
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań;
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły.
- stwarza warunki do realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego w szkole.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych;
- opracowuje projekt Programu Wychowawczo - Profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców;
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością;
- uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego;
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia;
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów;
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością;
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji;
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach;
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie;
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów;
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów;
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z obowiązującymi w szkole dokumentami, procedurami, zwyczajami i tradycjami;
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami;
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami;

- wspierają uczniów potrzebujących pomocy oraz znajdujących się w trudnej sytuacji;
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców;
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie;
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych;
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży;
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Pedagog, psycholog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze uczniów;
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno - pedagogiczną w odpowiednich formach;
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki;
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej rodzicom uczniów;
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno - wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno - pedagogiczną.
- prowadzi działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym działania mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych
- wspiera uczniów z doświadczeniem migracji.

Rodzice:

- współtworzą Program Wychowawczo – Profilaktyczny;
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły;
- uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę;
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole;
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów;
- Rada Pedagogiczna w porozumieniu z Radą Rodziców uchwała Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły.

Samorząd Uczniowski:

- współpracuje z wychowawcami i Radą Pedagogiczną;
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego;
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji;
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję;
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Treści i zadania wychowawczo-profilaktyczne

Treści i zadania Programu Wychowawczo - Profilaktycznego w szkole zgodnie z obszarami w klasach I – III i dla uczniów z niepełnopravnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym szkoły podstawowej

Obszar	Zadania i sposób realizacji	Odpowiedzialny
Zdrowie - edukacja zdrowotna SFERA FIZYCZNA	Działania promujące zdrowie. Propagowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej poprzez: • naukę; • organizację dnia sportu, marszu Nordic Walking; • stosowanie ciekawych form ruchu na zajęciach sportowych (np. basen). • prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, organizacja wycieczek nastawionych na aktywność ruchową; • dbałość o higienę pracy; • zapoznanie uczniów oraz rodziców z wytycznymi MEiN, MZ i GIS związanymi z przeciwdziałaniem zarażeniu Covid – 19, przygotowanych w związku z nauką stacjonarną i wdrożenie ich na terenie szkoły.	• Wychowawcy; • Nauczyciele wychowania fizycznego; • Dyrektor szkoły; • Pedagog szkolny, • Psycholog szkolny; • Zaproszeni Goście.

	Propagowanie zdrowego trybu życia. Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą poprzez: • spotkania z lekarzami, dietetykami itp.; • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych; • kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się; • zapoznanie z zasadami higieny osobistej i aktywności fizycznej; • zachęcanie do dbania o higienę jamy ustnej; • wizyty w gabinecie stomatologicznym; • zwracanie uwagi na ubiór odpowiedni do pogody; • zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała; • edukowanie rodziców z zakresu zdrowego stylu życia, prawidłowych nawyków żywieniowych i aktywności fizycznej.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Psycholog; • Pedagog.
--	--	---

	Likwidowanie deficytów rozwojowych poprzez organizację: • zajęć rewalidacyjnych; • pomocy psychologiczno – pedagogicznej; • zajęć uwzględniających potrzeby uczniów; • pomocy w odrabianiu lekcji (świetlica szkolna); • zajęć kształujących wytrwałość w działaniu i dążeniu do celu; • zajęć kształujących umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki (udział w zawodach sportowych, konkursach).	• Wychowawcy; • Nauczyciele przedmiotów; • Psycholog; • Pedagog; • Rodzice; • Specjaliści; • Nauczyciele świetlicy.
--	--	---

	Zasady prawidłowego odżywiania się poprzez: • realizowanie programu „Owoce i warzywa w szkole oraz szklanka mleka”; • świadome spożywanie wartościowego drugiego śniadania • organizację „Dnia Zdrowej Żywności” • organizację konkursów tematycznych.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Psycholog; • Pedagog; • Rodzice.
	Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu poprzez: • organizowanie konkursów o tematyce zdrowotnej; • prowadzenie zajęć na pływalni; • organizację imprez sportowych, gier i zabaw ruchowych.; • organizację wycieczek szkolnych; • organizację marszu Nordick Walking; • organizację dnia sportu; • organizację zawodów sportowych.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice.
	Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku i odpowiedzialności za nią poprzez: • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych; • kształtowanie rozumowania przyczynowo – skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • propagowanie akcji społecznych „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”;	• Wychowawcy; • Koordynatorzy projektów; • Nauczyciele.

	“Sprzątamy dla Polski”. • realizacja projektów ekologicznych, organizowanych przez WFOŚiGW w Łodzi.	
--	--	--

Relacje – kształtowanie postaw prospołecznych SFERA SPOŁECZNA	Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju poprzez: • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym; • rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.	• Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog, • Pracownicy szkoły • Rodzice
	Poznanie praw i obowiązków ucznia poprzez: • zapoznanie uczniów z prawami człowieka oraz śledzenie i omawianie bieżących wydarzeń w kontekście respektowania tych praw; • zachęcanie uczniów do pomocy koleżeńskiej udzielanej uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym; • systematyczne monitorowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych; • systematyczne monitorowanie zachowania uczniów podczas przerw międzylekcyjnych.	• Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły • Rodzice.
	Kształtowanie przyjaznych relacji międzyludzkich i międzykulturowych poprzez: • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z	• Nauczyciele

	równieśnikami; • rozpoznawanie ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (wycieczki, zabawy, projekty); • okazywanie szacunku rodzicom i osobom starszym; • organizowanie uroczystości klasowych; • uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z aktów przemocy; • udział w akcjach charytatywnych; • prowadzenie pogadań tematycznych.	• Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice.
	Kultura na co dzień – nauka porozumiewania się ze sobą poprzez: • kształtowanie pozytywnych relacji w klasie; • wskazywanie sposobów rozwiązywania własnych problemów; • integrację uczniów i rodziców podczas organizowanych uroczystości, zabaw, wycieczek.	• Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice.

	Profilaktyka agresji i przemocy w szkole. Uświadomienie uczniom: • czym jest agresja i przemoc; • jak radzić sobie z agresją i przemocą; • kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.; • zapobieganie konfliktom w środowisku szkolnym; • eliminację wulgaryzmów; • stosowanie zwrotów grzecznościowych w szkole; • konsekwentne reagowanie na przejawy agresji; • promowanie zasad szacunku, zaufania i życzliwości; • rozpoznawanie przyczyn ataków agresji, obserwacja i monitorowanie zmian zachowań uczniów (omawianie przyczyn konfliktów z uczniami); • organizowanie spotkań, prelekcji, spektakli profilaktycznych; • bieżące informowanie rodziców o przejawach agresji; • objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów sprawiających problemy wychowawcze.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Rodzice; • Przedstawiciel Policji.
--	---	--

	Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne poprzez: • pełnienie dyżurów nauczycieli podczas przerw międzylekcyjnych; • kontrolę zachowań pozytywnych i negatywnych; • prowadzenie pogadań tematycznych; • reagowanie na przejawy wandalizmu; • uświadamianie uczniów i rodziców o odpowiedzialności karnej za przejawy wandalizmu.	• Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice; • Przedstawiciel Policji.
	Podejmowanie działań w zakresie samorządności uczniów: • wybory do samorządu klasowego oraz Samorządu Uczniowskiego; • organizacja życia kulturalnego w szkole; • propagowanie i udział w akcjach charytatywnych; • podnoszenie prestiżu szkoły w oczach uczniów i społeczności lokalnej; • organizacja uroczystości okolicznościowych; • umożliwienie uczniom wykazania się inicjatywą i przedsiębiorczością; • dbałość o gazetki szkolne, dekorowanie klas; • inicjatywy uczniowskie - udział uczniów w projektach szkolnych; • wyrabianie odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie szkoły - uczniowie współgospodarzami szkoły; • reprezentowanie szkoły podczas uroczystości lokalnych.	• Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice; • Uczniowie.

	Współpraca z rodzicami: • czynna współpraca nauczycieli z rodzicami; • zebrania z rodzicami, dni otwarte; • zapoznanie rodziców z głównymi aktami i programami szkoły oraz współpraca przy ich opracowaniu; • uwzględnienie propozycji Rady Rodziców przy opracowaniu Programu Wychowawczo - Profilaktycznego, organizacji uroczystości szkolnych oraz kiermaszów; podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami. Pedagogizacja rodziców; • współpraca z Radą Rodziców i klasowymi oddziałami rady rodziców; • prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców – „Szkoła dla Rodziców” celem zwiększenia kompetencji wychowawczych opiekunów; • ustalanie kontraktów wychowawczych pomiędzy rodzicem – dzieckiem – szkołą; • stały i bieżący kontakt z rodzicami uczniów w celu informowania o zachowaniu ucznia oraz szybkiej i adekwatnej reakcji opiekuna i szkoły.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice; • Rada Rodziców.
--	--	---

	Wspieranie wychowawczej roli rodziny: • współpraca z rodzicami w zakresie prawidłowych relacji między nimi, a dzieckiem; • wskazanie norm życia społecznego, pomoc w interioryzacji i ich wspólne przestrzeganie; • pomoc we właściwym przeżywaniu okresu dojrzewania; • wzmacnianie procesu identyfikacji z własną płcią; docenianie komplementarności płciowej i współdziałania; • wspieranie rozwoju moralnego i kształtowania hierarchii wartości; • tworzenie klimatu dla koleżeństwa, przyjaźni oraz szacunku dla człowieka; • pomoc w poszukiwaniu odpowiedzi na podstawowe pytania egzystencjalne; • informowanie o możliwościach pomocy, system poradnictwa dla dzieci i młodzieży; • ukazywanie potrzeby odpowiedzialności w korzystaniu ze środków społecznego przekazu (w tym internetu) w zakresie doboru treści, krytycznej oceny formy przekazu oraz poświęconego czasu; • pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności, w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej wychowanka, przygotowywanie do	• Wychowawcy; • Pedagog; • Psycholog; • Nauczyciele; • Zaproszeni Goście - specjaliści; • Rodzice;
--	--	---

	• odpowiedzialnego pełnienia zadań na każdej z nich.	
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań SFERA DUCHOWA	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji: • określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; • uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • organizacja konkursów: „Konkurs recytatorski” i „Konkurs Pięknego Czytania” oraz akcja „Głośnie Czytanie”.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice; • Nauczyciel bibliotekarz; • Specjaliści; • Zaproszeni Goście
	Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów poprzez: • prowadzenie zajęć wychowawczych o tematyce patriotycznej (symbole narodowe, patriotyzm, godło i hymn narodowy, czym jest niepodległość, honor, uczciwość, Polak, prawa i obowiązki obywatelskie); • spotkania czytelnicze. Kształtowanie postaw, polskich tradycji, kultywowanie obyczajów poprzez:	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog;

	przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, polskiej i europejskiej; • więzi z własnym regionem; • umiejętności życia w społeczeństwie; • kultywowanie obyczajów; • tworzenie gazetek okolicznościowych; • opiekę nad miejscami pamięci narodowej. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez: • kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury; • zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych • należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; • wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • organizowanie lekcji muzealnych, wycieczek, spotkań z ciekawymi ludźmi (artystami i twórcami regionalnymi), przedstawicielami samorządu lokalnego; • organizowanie i udział uczniów w uroczystościach rocznicowych; • organizowanie klasowych spotkań okolicznościowych; • poszerzenie wiedzy na temat Unii Europejskiej; • organizacja apeli okolicznościowych, imprez ogólnoszkolnych i miejskich; • przybliżenie wiedzy związanej z regionem, w którym żyjemy.	• Pracownicy szkoły • Rodzice; • Zaproszeni Goście.
--	---	---

	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw poprzez: • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw; • podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • organizację balu integracyjnego.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice.
	Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej poprzez: • wspomaganie działań służących kształtowaniu wizerunku własnego i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych; • budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły • Rodzice.

	Upowszechnianie czytelnictwa poprzez: • rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży; • rozpoznawanie i kierowanie zainteresowaniami literackimi; • wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się; • prowadzenie różnych form pracy z czytelnikiem – rozmowy o książkach, udzielanie porad w wyborach czytelniczych, gry literackie, konkursy, głośne czytanie i słuchanie; • organizowanie wyjść na lekcje czytelnicze do miejskich bibliotek; • udział w konkursach czytelniczych organizowanych przez szkolną bibliotekę.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Rodzice; • Nauczyciel bibliotekarz.
	Kształtowanie poczucia własnej wartości poprzez: • podtrzymywanie ciekawości poznawczej; • rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości; • branie odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy szkoły; • Rodzice; • Specjaliści.

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych) SFERA PSYCHICZNA	Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole regulaminami. Zapoznanie ze: • Statutem Szkoły; • Programem Wychowawczo – Profilaktycznym; • Zasadami Wewnątrzszkolnego Oceniania; • procedurami obowiązującymi w szkole; • organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów • z prawem oraz skutkami jego naruszania; • konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Psycholog; • Pedagog; • Rodzice; • Przedstawiciele Policji
	Określenie pozytywnych i negatywnych emocji: • rozpoznawanie uczuć; • wzmacnianie wiary we własne możliwości; • budowanie pozytywnej samooceny; • stres i sposoby radzenia ze stresem; • omawianie sposobów rozwiązywania własnych problemów; • zajęcia wzmacniające pewność siebie;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Psycholog; • Pedagog; • Specjaliści.

	Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę: • organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży; • pedagogizacja rodziców podczas zebrań; • organizowanie dla rodziców spotkań i pogadek ze specjalistami; • pomoc rodzicom w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych; • kierowanie uczniów do specjalistów; • zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów, rewalidacyjne, specjalistyczne); • stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Rodzice; • Specjaliści; • Zaproszeni Goście.
	Bezpieczeństwo w drodze do szkoły i w szkole: • wdrażanie do zachowania bezpieczeństwa i ostrożności w drodze do szkoły; • omawianie zasad zachowań obowiązujących w szkole i w drodze do szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem najmłodszych uczniów; • znajomość regulaminów klas i pracowni, boiska szkolnego, biblioteki, świetlicy;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Psycholog; • Pedagog; • Rodzice; • Przedstawiciele Policji.

	• zapewnienie bezpieczeństwa w czasie zajęć szkolnych, wycieczek, wyjść poza teren szkoły, aktywnego i bezpiecznego wypoczynku; • dyżury nauczycielskie; • organizowanie dni bezpieczeństwa.	
--	--	--

	Bezpieczeństwo poza szkołą: • bezpieczne spędzanie ferii zimowych oraz wakacji; • pogadanki, metody aktywne, ćwiczenia praktyczne, dyskusje, codzienne rozmowy; • apele o zasadach bezpieczeństwa w domu; • organizacja konkursów tematycznych	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Rodzice; • Pracownicy Policji; • Zaproszeni Goście.
	Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów poprzez: • kontrolowanie monitoringu; • analiza monitoringu; • rozmowy z uczniami i rodzicami.	• Dyrektor szkoły.
	Zapoznanie uczniów z drogą ewakuacyjną szkoły: • znajomość „ciągów komunikacyjnych” i dróg ewakuacji na terenie szkoły; • znajomość regulaminów obowiązujących na basenie; • omawianie zasad bezpiecznego spędzania przerw, zachowania się w trakcie lekcji i uroczystości szkolnych; • próbny alarm przeciwpożarowy.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Dyrekcja • Inspektor BHP.

	Ochrona uczniów przed uzależnieniem od cyberprzestrzeni poprzez: - kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł; - kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych; - kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów; - respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; - zajęcia dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom od cyberprzestrzeni oraz świadomego korzystania ze środków masowego przekazu.	- Wychowawcy; - Nauczyciele; - Pedagog; - Psycholog; - Pielęgniarka szkolna; - Rodzice; - Zaproszeni Goście.
	Jestem ostrożny w kontaktach z nieznanymi: - kształtowanie umiejętności zachowania ostrożności w kontaktach z nieznanymi; - nauka mówienia „nie” w określonych sytuacjach; - kształtowanie umiejętności zachowania się w niebezpiecznych sytuacjach.	- Wychowawcy; - Nauczyciele; - Rodzice; - Przedstawiciele Policji.

	Udzielanie pierwszej pomocy: • Zabezpieczenie ucznia przed nieszczęśliwymi wypadkami – realizacja treści związanych z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Zaproszeni Goście.
	Dostarczenie uczniom wiedzy o szkodliwości używek poprzez: • organizowanie pogadanek dotyczących szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze); • uświadomienie uczniom jaki wpływ na organizm człowieka ma zażywanie narkotyków, palenie papierosów, picie alkoholu; • uświadomienie uczniów o szkodliwości picia energetyków; • organizację pogadanek - „Nigdy nie sięgaj sam po leki”, „Czy zawsze mogę spróbować tego, czym poczęstuje mnie kolega, koleżanka lub osoba obca?”	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pielęgniarka; • Rodzice.
	Działalność opiekuńcza szkoły: • dostosowanie procesu dydaktycznego do zaleceń PPP; • orientacja w sytuacji materialnej rodzin uczniów; • systematyczny kontakt z pracownikami socjalnymi MOPS, GOPS; • integracja zespołów klasowych;	• Wychowawcy; • Pedagog; • Psycholog; • Nauczyciele;

	• korygowanie wad postawy, wymowy; • monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach rewalidacyjnych i pomocy psychologiczno – pedagogicznej; • organizacja posiłków dla dzieci; • funkcjonowanie świetlicy szkolnej; • objęcie szczególną troską uczniów będących w trudnej sytuacji życiowej (wsparcie psychologiczne).	• Dyrekcja szkoły; • Zespół wychowawczy; • Nauczyciele świetlicy; • Logopeda; • Zespoły klasowe.
--	---	--

Treści i zadania Programu Wychowawczo - Profilaktycznego w szkole zgodnie z obszarami w klasach IV – VIII i w Szkole Przysposabiającej do Pracy

Obszar	Zadania i sposób realizacji w szkole zadania	Odpowiedzialni
Zdrowie - edukacja zdrowotna SFERA FIZYCZNA	Działania promujące zdrowie poprzez: • nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu; • zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują; • kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości; • kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości	• Wychowawcy; • Nauczyciele wychowania fizycznego; • Pedagog; • Psycholog;

	mocnych i słabych stron; • rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości; • doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego; • propagowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej poprzez naukę; • organizowanie imprez sportowych, gier i zabaw ruchowych; • obchody Dnia Sportu; • udział w Olimpiadach Specjalnych; • stosowanie ciekawych form ruchu na zajęciach sportowych; • prowadzenie zajęć pozalekcyjnych; • organizacja wycieczek nastawionych na aktywność ruchową; • dbałość o higienę pracy oraz higienę osobistą – prowadzenie pogadanek tematycznych; • stosowanie oraz zapoznanie uczniów i rodziców z wytycznymi MEiN, MZ i GIS związanych z przeciwdziałaniem zarażeniu Covid – 19, przygotowa- nych w związku z nauką stacjonarną.	• Rodzice; • Zaproszeni Goście.
--	---	--

	Propagowanie zdrowego trybu życia poprzez: • kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą; • zapoznanie z zasadami dbałości o zdrowie własne i innych; • kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych; • zachęcanie do dbania o higienę jamy ustnej; • zwracanie uwagi na ubiór odpowiedni do pogody; • zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała; • edukowanie rodziców z zakresu zdrowego stylu życia, prawidłowych nawyków żywieniowych i aktywności fizycznej; • spotkania informacyjne z opiekunami odnośnie zagrożeń wynikających z nadużywania napoi energetycznych, papierosów, alkoholu.	• Wychowawcy; • Rodzice; • Nauczyciele wychowania fizycznego • Specjaliści
--	---	---

	Likwidowanie deficytów rozwojowych poprzez: • prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości; • kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny; • prowadzenie zajęć rewalidacyjnych i pomocy psychologiczno – pedagogicznej; • pomoc w odrabianiu lekcji; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności; • adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści; • Rodzice.
--	---	---

	Zasady prawidłowego odżywiania się: • realizacja zadań w ramach programu promującego zdrowy tryb życia; • uświadomienie wartości spożywania pierwszego posiłku - śniadania	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
	Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów poprzez: • kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje; • rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań; • podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału; • kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.

	Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości poprzez: - kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością; - kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko - i długoterminowych; - rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.	- Wychowawcy; - Nauczyciele; - Pedagog; - Psycholog; - Specjaliści.
	Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku i odpowiedzialności za nią poprzez: - kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych; - kształtowanie rozumowania przyczynowo – skutkowego; - uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; - propagowanie akcji społecznych „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”; - realizacja projektów ekologicznych, organizowanych przez WFOŚiGW w Łodzi.	- Wychowawcy; - Koordynatorzy projektu; - Nauczyciele.

Relacje - kształtowanie postaw prospołecznych SFERA SPOŁECZNA	Poznanie praw i obowiązków ucznia: • zapoznanie uczniów z prawami człowieka; • śledzenie i omawianie bieżących wydarzeń w kontekście respektowania praw; • zachęcanie uczniów do pomocy koleżeńskiej; • systematyczne monitorowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
	Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju: • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.

	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współ- działania: • kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb; • rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi; • kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób; • rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji; • budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
	Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy poprzez: • kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę; • rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.

	• integracja zespołu klasowego poprzez wspólne działania (wycieczki, zabawy, projekty); • okazywanie szacunku rodzicom i osobom starszym; organizowanie uroczystości klasowych; • uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z aktów przemocy; • udział w akcjach charytatywnych: zbiórka książek, przyborów szkolnych; • zabawek, odzieży dla najbardziej potrzebujących.	
	Kultura na co dzień – uczymy porozumiewać się ze sobą: • kształtowanie pozytywnych relacji w klasie; • wskazywanie sposobów rozwiązywania własnych problemów; • integracja uczniów i rodziców podczas organizowanych uroczystości, • zabaw i wycieczek.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog;
	Profilaktyka agresji i przemocy w szkole: • uświadomienie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nią radzić; • kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji; • zapobieganie konfliktom w środowisku szkolnym; • eliminacja wulgaryzmów;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści; • Przedstawiciel

	• stosowanie zwrotów grzecznościowych w szkole i konsekwentne reagowanie na przejawy agresji; • promowanie zasad szacunku, zaufania i życzliwości; • rozpoznawanie przyczyn ataków agresji; • obserwacja i monitorowanie zmian zachowań uczniów (omawianie przyczyn konfliktów z uczniami); • organizowanie spotkań, prelekcji, spektakli profilaktycznych; • bieżące informowanie rodziców o przejawach agresji; • objęcie pomocą uczniów sprawiających problemy wychowawcze.	Policji • Rodzice.
	Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne: • dyżury nauczycieli podczas przerw międzylekcyjnych; • kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych; • reagowanie na przejawy wandalizmu.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Pracownicy niepedagogiczni szkoły; • Dyrektor szkoły.

	Podejmowanie działań w zakresie samorządności uczniów poprzez: • wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat); • rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, drużyna,); • wybory do Samorządu Uczniowskiego oraz samorządu klasowego • organizacja życia kulturalnego w szkole; • propagowanie i udział w akcjach charytatywnych; • podnoszenie prestiżu szkoły w oczach uczniów i społeczności lokalnej; • organizacja imprez okolicznościowych; • umożliwienie uczniom wykazania się inicjatywą i przedsiębiorczością; • dbałość o gazetki szkolne, dekorowanie klas; • inicjatywy uczniowskie - udział uczniów w projektach szkolnych; • wyrabianie odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie szkoły - uczniowie współgospodarzami szkoły; • reprezentowanie szkoły podczas uroczystości lokalnych.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Samorząd Uczniowski; • Rada Rodziców; • Dyrektor.
	Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami: • rozwój doradztwa zawodowego; • udzielanie pomocy uczniom w osiąganiu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog;

	kształcenia; • wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny; • modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona); • pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach; • kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybranego zawodu; • kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy; • uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy; • wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy; • współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań; • gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych.	• Specjaliści; • Przedstawiciele zawodów.
--	---	--

	Współpraca z rodzicami: • zapoznanie rodziców z głównymi aktami i programami szkoły oraz współpraca przy ich tworzeniu; • czynna współpraca nauczycieli z rodzicami – zebrania z rodzicami, dni otwarte; • pedagogizacja rodziców; • uwzględnienie propozycji Rady Rodziców przy tworzeniu Programu Wychowawczo – Profilaktycznego; • organizacji uroczystości szkolnych oraz kiermaszów; • wspólne organizowanie imprez; • podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami; • współpraca z Radą Rodziców i klasowymi oddziałami rady rodziców; • pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej • prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców – „Szkoła dla Rodziców” celem zwiększenia kompetencji wychowawczych opiekunów; • ustalanie kontraktów wychowawczych pomiędzy rodzicem – dzieckiem – szkołą; • stały kontakt z rodzicami uczniów w celu informowania o zachowaniu ucznia i szybkiej, adekwatnej reakcji opiekuna i szkoły.	• Nauczyciele; • Wychowawcy • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
--	---	--

	Wspieranie wychowawczej roli rodziny: • współpraca z rodzicami w zakresie prawidłowych relacji między nimi, a dzieckiem; • wskazanie norm życia społecznego, pomoc w interioryzacji i ich wspólne przestrzeganie; • pomoc we właściwym przeżywaniu okresu dojrzewania; • wzmacnianie procesu identyfikacji z własną płcią; docenianie komplementarności płciowej i współdziałania; • wspieranie rozwoju moralnego i kształtowania hierarchii wartości; • promowanie integralnej wizji seksualności człowieka; ukazanie jedności pomiędzy aktywnością seksualną, miłością i odpowiedzialnością; • wskazywanie na prawo do życia od poczęcia do naturalnej śmierci, potrzebę przygotowania do macierzyństwa i ojcostwa oraz towarzyszenia w chorobie i umieraniu; • tworzenie klimatu dla koleżeństwa, przyjaźni oraz szacunku dla człowieka; • pomoc w poszukiwaniu odpowiedzi na podstawowe pytania egzystencjalne; • informowanie o możliwościach pomocy, system poradnictwa dla	• Wychowawcy; • Pedagog; • Psycholog; • Nauczyciele; • Zaproszeni Goście • Specjaliści • Rodzice.
--	---	---

	dzieci i młodzieży; • ukazywanie potrzeby odpowiedzialności w korzystaniu ze środków społecznego przekazu (w tym Internetu) w zakresie doboru treści, krytycznej oceny formy przekazu oraz poświęconego czasu; • pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności, w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej wychowanka, przygotowywanie do odpowiedzialnego pełnienia zadań na każdej z nich.	
--	--	--

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań SFERA DUCHOWA	Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego poprzez: • kształtowanie postaw; • wychowania do wartości; • kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, polskiej i europejskiej; • kształtowanie postaw patriotycznych i więzi z własnym regionem; • kształtowanie umiejętności życia w społeczeństwie; • kształtowanie polskich tradycji, kultywowanie obyczajów; • tworzenie gazetek okolicznościowych; • opieka nad miejscami pamięci narodowej; • lekcje muzealne, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi (artystami i twórcami regionalnymi), przedstawicielami samorządu lokalnego; • organizowanie i udział uczniów w uroczystościach rocznicowych; • organizowanie klasowych spotkań okolicznościowych; • poszerzenie wiedzy na temat Unii Europejskiej;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
---	--	---

	• organizacja apeli okolicznościowych, imprez ogólnoszkolnych i miejskich; • przybliżenie wiedzy związanej z regionem, w którym żyjemy.	
	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze poprzez: • poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji; • określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; • uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw poprzez: • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego; • respektowanie praw innych; • podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.

	Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów: • prowadzenie zajęć wychowawczych o tematyce patriotycznej (symbole narodowe, patriotyzm, godło i hymn narodowy, czym jest niepodległość, honor, uczciwość, Polak, prawa i obowiązki obywatelskie; • obchody ważnych świąt państwowych min.: Święto Niepodległości, Święto Konstytucji, Święto Flagi Państwowej	• Nauczyciele historii; • Nauczyciele przedmiotów; • Wychowawcy; • Pedagog.
	Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia: • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.

	Upowszechnianie czytelnictwa poprzez: • rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci; • rozpoznawanie i kierowanie zainteresowaniami literackimi; • wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się; • prowadzenie różnych form pracy z czytelnikiem – rozmowy o książkach, udzielanie porad w wyborach czytelniczych, gry literackie, konkursy, głośne czytanie i słuchanie; • udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”; • spotkania z twórcami literatury dziecięcej; • organizowanie wyjść na lekcje czytelnicze do miejskich bibliotek; • udział w konkursach czytelniczych organizowanych przez szkolną bibliotekę.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
	Kształtowanie poczucia własnej wartości poprzez: • podtrzymywanie ciekawości poznawczej; • rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; • rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych) SFERA PSYCHICZNA	Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole: • regulaminami i procedurami obowiązującymi w szkole; Statutem; • Programem Wychowawczo-Profilaktycznym; • Zasadami Wewnątrzszkolnego Oceniania; • organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego naruszania; • konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści; • Przedstawiciele Policji.
	Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna w celu przeciwdziałania narkomanii: • organizowanie pogadań z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym; • informowanie uczniów o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog;

	• uświadamianie rodziców i uczniów odnośnie szkodliwości spożywania napoi energetycznych, papierosów i innych używek; • kształtowanie wśród uczniów umiejętności asertywności oraz umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki; • edukacja nauczycieli i rodziców pod kątem rozpoznawania nowych sposobów odurzania się i używanych w tym celu przedmiotów popularnych wśród nastolatków, która pomoże zwiększyć ich czujność.	• Rodzice; • Specjaliści; • Przedstawiciele Policji
	Określenie pozytywnych i negatywnych emocji poprzez: • redukcja agresywnych zachowań; • uczenie sposobów rozwiązywania problemów; • budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję; • rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji; • dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach; • budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej; • promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku; • rozpoznawanie uczuć;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Psycholog; • Pedagog.

	• wzmacnianie wiary we własne możliwości; budowanie pozytywnej samooceny; • wskazywanie sposobów radzenia sobie ze stresem; • omawianie sposobów rozwiązywania własnych problemów; • prowadzenie zajęć wzmacniających pewność siebie.	
	Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę: • organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży; • pedagogizacja rodziców podczas zebrań; • kierowanie uczniów na badania do specjalistów; • zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia uwzględniające potrzeby uczniów, rewalidacyjne, pomoc psychologiczno – pedagogiczna); • stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Pedagog; • Psycholog; • Rodzice.

	Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów poprzez: • kontrolowanie monitoringu; • analiza monitoringu; • rozmowy z uczniami i rodzicami.	• Pedagog; • Dyrektor szkoły.
--	--	--

	Zapoznanie uczniów z drogą ewakuacyjną szkoły poprzez: • znajomość „ciągów komunikacyjnych” i dróg ewakuacji na terenie szkoły; • omawianie zasad bezpiecznego spędzania przerw, zachowania się w trakcie lekcji i uroczystości szkolnych.; • próbny alarm przeciwpożarowy.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Pedagog; • Psycholog; • Dyrekcja; • Inspektor BHP.
--	--	--

	Wspieranie uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych poprzez: • realizację zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; • dostosowanie metod pracy do potrzeb i możliwości uczniów; prowadzenie zajęć rewalidacyjnych i pomocy psychologiczno – pedagogicznej; • zapoznanie się z sytuacją materialną rodzin uczniów; • systematyczny kontakt z pracownikami socjalnymi MOPS i GOPS; • szerzenie postaw tolerancji wśród uczniów.	• Wszyscy nauczyciele; • Nauczyciele odpowiedzialni za organizację zajęć specjalistycznych.
	Ochrona uczniów przed uzależnieniem od cyberprzestrzeni poprzez: • rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności; • rozwijanie świadomości dotyczącej ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł; • korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych; • kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów; • respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów;	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści; • Rodzice; • Przedstawiciele Policji i poradni psychologiczno-pedagogicznej.

	• organizowanie zajęć dotyczących przeciwdziałaniu uzależnieniom od cyberprzestrzeni oraz świadomego korzystania ze środków masowego przekazu; • przeprowadzenie pogadanki dla rodziców dotyczącej zagrożeń i przepisów • prawnych związanych z cyberprzemocą.	
	Jestem ostrożny w kontaktach z nieznajomymi: • kształtowanie umiejętności zachowania ostrożności w kontaktach z nieznajomymi; • nauka mówienia „nie” w określonych sytuacjach; • kształtowanie umiejętności zachowania się w niebezpiecznych sytuacjach.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści; • Przedstawiciele Policji.
	Udzielanie pierwszej pomocy: • zabezpieczenie ucznia przed nieszczęśliwymi wypadkami – realizacja treści związanych z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach zajęć lekcyjnych; • pogadanka, prezentacja, ćwiczenia praktyczne.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści;

	Znajomość prawa. • dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich; • dostarczenie wiedzy z zakresu odpowiedzialności karnej nieletnich.	• Wychowawcy; • Pedagog; • Psycholog; • Przedstawiciele Policji.
	Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez: • poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?	• Wychowawcy; • Doradca zawodowy

	Dostarczenie uczniom wiedzy o szkodliwości używek: • palenia papierosów; • picia alkoholu; • zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze); • przeprowadzenie pogadanki nt. „Nigdy nie sięgaj sam po leki”, „Czy zawsze mogę spróbować tego, czym poczęstuje mnie kolega, koleżanka lub osoba obca?”. • propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.	• Wychowawcy; • Nauczyciele; • Rodzice; • Pedagog; • Psycholog; • Specjaliści.
--	--	---

ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli, analizy przypadków.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w porozumieniu z Radą Rodziców w dniu 13.09.2023 roku.

Osoby odpowiedzialne za opracowanie Programu wychowawczo - profilaktycznego:

mgr Karolina Nejman

mgr Joanna Mikołajczyk

mgr Anna Meksa